

Žalovaní se zavázali žalobci, že mu zaplatí 5.000 Kč »za jeho ná-
mahu s prodejem domu a zejména za jeho práci ohledně nové zápůjčky«. Podle žaloby šlo o zápůjčku, jež měla umožnit žalovaným prodej řeče-
ného domu. Žalobce ani netvrdě, že prodej domu zprostředkoval, žádá
odměnu jen za zaopatření úvěru. Žaloba byla zamítnuta soudy
všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Podle vykládacího pravidla § 914 obč. zák. je prohlášení žalovaných
rozuměti tak, že žalobce má odměnu obdržeti jen tehdy, když jeho při-
činěním skutečně dojde nejen k uzavření smlouvy o zápůjčce, nýbrž
ke skutečnému vyplacení zapůjčených peněz, neboť jen toto skutečné
vyplacení peněz mohlo umožnit zamýšlený prodej. Z toho plyne, že
dostatečnou činností žalobcovou, která by mohla odůvodnit nárok na
odměnu, není pouhé vynajetí osoby v zásadě ochotné k zapůjčení peněz
žalovaným, nýbrž že podle úmyslu stran měl žalobce, na něhož se žalo-
vaný obrátil jako na zámožného člověka a nikoli jako zprostředkovatele
z povolání, též opatřit záruky, potřebné k realizaci zápůjčky. Žalobce
však ani nemohl na část zápůjčky opatřit ručitele, ani sám nechtěl pře-
vzít záruku, nýbrž prohlásil, že s tím již nic nechce mít, a že teprve
potom byl žalované straně opatřen úvěr zasáhnutím Karla W., který
sehnal potřebné záruky a umožnil realizaci zápůjčky. K uskutečnění
zápůjčky nedošlo tedy následkem činnosti žalobcovy, a on nemá nárok
na odměnu, poněvadž činnost, kterou on k uskutečnění zápůjčky vy-
vinul, minula se cílem, neboť výsledku, za který byla odměna slíbena,
bylo dosaženo osobou jinou (srov. rozh. Sb. n. s. č. 8099, 9054). Rozh.
n. s. Sb. č. 1372 se nehodí na souzený případ, neboť žalobce nevyna-
ložil k uskutečnění zápůjčky vše, co podle smlouvy byl povinen vyna-
ložiti, nýbrž nezaopatřením potřebné záruky právě on sám zavinil, že
nedocílil smluveného a zamýšleného výsledku, to jest vyplacení zápůjčky
žalované straně.

Čís. 15277.

Zák. čís. 302/20 a 230/24 Sb. z. a n.

Závazek z vkladní knížky předpokládá pravost podpisu zavázaného.

(Rozh. ze dne 10. června 1936, Rv I 110/36.)

Žalobkyně domáhá se žalobou realizace vkladní knížky žalovaného
spolku dané jí stavitelem L. jménem kauce za dodržení stavebních pod-
mínek, aby mu uvolnila zadržených 5% z každé učiněné výplaty.
Nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud uložil prvému soudu nové jednání a roz-
hodnutí.

D ů v o d y:

Žalobkyně nežaluje z důvodu zástavního práva patřícího jí vůči staviteli, nýbrž uplatňuje právo držitele vkladní knížky k vybrání vkladu. Není tedy třeba řešiti vůbec otázku právního poměru, který byl podkladem k vydání knížky a odevzdání jí žalobkyni, ani otázku případného ručení žalovaného spolku za vadné vystavení knížky, když žalobkyně neopírá o tyto důvody žalobní nárok na výplatu vkladu, nýbrž jen o držbu knížky. Jde o vkladní knížku ve smyslu § 1, odst. 2 zák. č. 230/24 Sb. z. a n., která má podle § 10 zák. č. 302/20 Sb. z. a n. povahu papíru majiteli svědčícího, takže každý, kdo takovou knížku předloží, jest pokládán za řádného držitele a jest mu vyplaciti žádanou částku, pokud není výplatě na překážku řízení umořovací o vkladní knížce nebo zákaz soudní aneb není-li vklad vázán způsobem připuštěným stanovami. Takový cenný papír má hodnotu v sobě, obsah jeho jest jediným základem a měřítkem práv a povinností z něho. Poněvadž tedy hodnota závazku z cenného papíru tkví v něm, jest nutnou podmínkou takového závazku skripturní akt se strany zavázaného. Ze spojení skripturního aktu s hmotněprávním významem takového závazku se podává, že podmínkou platnosti závazku z takového papíru jest pravost podpisu zavázaného. Žalobkyně netvrdila zvlášť pravost vkladní knížky považujíc ji za pravou, ale žalovaná namítla, že vkladní knížka, o kterou jde, není pravá, poněvadž znamenání žalovaného spolku neodpovídá stanovám, když podpis jednoho člena představenstva pod vytisknutým zněním jména společenstva na první stránce knížky jest falšován, rovněž jeho podpis na třetí straně při potvrzení vkladu. Z toho pak odvozovala neplatnost vkladní knížky, ježto jak k znamenání společenstva, tak k potvrzení vkladu jest předepsán podpis, t. j. pravý podpis dvou členů představenstva. Ovšem doznala v žalobní odpovědi, že tuto vkladní knížku vystavila a odevzdala staviteli L., aby jí použil jako kauce. Ale v tomto přednesu nelze shledávati uznání ani pravosti podpisu onoho člena představenstva, ani platnosti vkladní knížky. Pokud pak odvolací soud usuzuje z toho na doznání o vydání knížky, odůvodnila žalovaná strana, že seznala falšování onoho podpisu teprve po řádné prohlídce knížky, kterou měl u sebe stále zástupce žalobkynin. Z toho nelze při pečlivém zkoumání obsahu přednesu žalované strany usuzovati na uznání vkladní knížky za platnou, resp. doznání pravosti podpisů zástupců žalovaného společenstva. Otázku platnosti její jest tedy probrati na základě námitek žalované strany. Tato nabídla důkazy o zfalšování podpisu zmíněného člena představenstva. První soud ne učinil zjištění o pravosti podpisu toho, pokládá pak za pravděpodobné, že jméno ono vepsal do knížky onen člen představenstva, který knížku vydával. Otázku pravosti podpisu tohoto člena představenstva žalovaného společenstva považuje za nerozhodnou stejně jako odvolací soud, který odvozuje uznání platnosti knížky hlavně z toho, že ji žalovaná podle svého doznání ve sporu svými zástupci vydala. Avšak to nelze považovati za uznání platnosti, jak už bylo uvedeno. Právem proto shledává žalovaná strana vadnost odvolacího řízení (§ 503 č. 2 c. ř. s.)

v tom, že nebyla probrána pravost uvedeného podpisu Josefa Ř. Otázka, byla-li žalobkyně při nabytí držby vkladní knížky bonae fidei i co do pravosti podpisů v knížce, po případě byla-li povinna ji zkoumati, není rozhodná pro tento spor, v němž se žaluje jen na plnění z cenného papíru a v němž rozhoduje jen jeho objektivní stav.

Čís. 15278.

Zásada, vyslovená v § 14, písm. c), druhá věta zákona č. 320/19 Sb. z. a n. pro řízení o žalobě o rozluhu manželství, platí obdobně i při rozvodu manželství od stolu a lože.

(Rozh. ze dne 10. června 1936, Rv I 1234/36.)

Proti žalobě na rozvod manželství od stolu a lože, opřené o rozvodové důvody odpovídající rozlukovým důvodům § 13 lit. e), h) rozl. zákona, namítl žalovaný manžel, že se žalobkyně nemůže dovolávat pro opodstatnění žaloby jeho jednání před vánocemi 1933, neboť toto jednání mu žalobkyně odpustila. Žalobě bylo vyhověno s o u d y v š e c h t ř í s t o l i c, n e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

d ů v o d ů:

Rozvodové důvody nejsou uvedeny v § 109 obč. zák. výčetmo, nýbrž příkladmo. K nim náleží výslovně též podle postavení osob velmi citelné, opětované ubližování, což patrně odvolací soud chtěl naznačiti, uváděje podobný rozlukový důvod § 13, písm. e) zákona ze dne 22. května 1919 č. 320 Sb. z. a n. Již z povahy věci vyplývá, že žalující nemůže uplatňovati takové rozvodové důvody, které odpůrci již odpustil, ježto se tím žalobního práva vzdal. Ale odpuštění děje se v předpokladu polepšení se. Provinil-li se manžel znovu, není odpuštění, ježto podmínka jeho se nesplnila, na překážku, by i skutečnosti sběhnuvší se před tím, nebyly uplatňovány (rozh. č. 6309 Sb. n. s.). Tato zásada, která pro řízení o žalobách o rozluhu jest výslovně stanovena v § 14, písm. c) zák. č. 320/19 Sb. z. a n., platí obdobně při rozvodu manželství. Nezáleží na tom, zdali po usmíření manželů, a tudíž po podmíněném odpuštění dřívějších poklesků, nastaly takové skutečnosti, které již samy o sobě stačily za důvod k rozvodu, naopak nutno přihlížeti k tomu, zda z chování se manžela po smíření lze důvodně usuzovati na to, že předpokládané polepšení nenastalo. Že tomu v projednávaném případě tak bylo, plyne ze zjištění, že žalovaný již několik dní po usmíření manželů po vánocích 1933 z malicherné příčiny chtěl něčím hoditi po žalobkyni, že na to strany po tři dni spolu nemluvily a žalovaný své manželce na Sylvestra v roce 1933 sdělil své neodvolatelné rozhodnutí dáti se rozvésti. Posuzuje-li se tento výstup v souvislosti s dřívějšími, nutno souhlasiti s napadeným rozsudkem v tom, že žalobkyně právem uplatňuje rozvodový důvod velmi citelného, opětovného ubližování podle § 109 obč. zák.